

Írta: Büki Péter

A CSECSEMŐ – OTTHON

Nyáron Hajdúhadházán találkoztam a 28 éves Szabó Sándornéval, aki mint nevelőszülő arra vállalkozott, hogy a kórházból az örökbefogadható gyermekeket az örökbefogadó család „megtalálásáig” nevelje. Életéről, élményeiről, tapasztalatairól beszélgettünk.

- Mi az eredeti végzettséged?
- Szakmunkás.
- Dolgoztál a szakmádban?
- Nem, voltam vállalkozó, eladó, kipróbáltam mindent, amit csak lehetett. Azt követően mentem gyesre és utána lettem nevelőszülő.
- Hány saját gyereked van?
- Egy hároméves gyerekem van.
- A férjed?
- Ő most az Opel szalonban dolgozik.
- Már elvégeztétek a FIKSZ képzést?
- Igen, mind a ketten.
- Kinek az ötlete volt, hogy nevelőszülőséget vállaljatok?
- Az enyém. A férjemmel megbeszéltük, hogy próbaképpen belekezdünk. Kipróbáltuk, hogy mik a nehézségek és mik az előnyök, aztán elkezdtük és csináljuk.
- És mi a nehézsége?
- Nagyon sok van! Aki kívülről nézi, azt hiszi, ez egy egyszerű munka. Mi egy hónapig gondolkodtunk rajta, hogy elvállaljuk-e. Átgondolva, hogy állandóan éjszakázni kell mellettük, mert nagyobb a veszély, hiszen egy piciről van szó. Nem tudja még elmondani, mi a baja, nekünk kell kitalálnunk. Ez több, mint az előnye. De az előnye mégis szebb.
- És mi az a kevesebb, de mégis szebb előnye ennek a munkának?
- Nekünk sokára lehetett csak gyerekünk, így aztán át tudjuk élni, milyen az, ha valakinek nem lehet saját gyereke, és egyszer csak „kap” egy gyereket. Számunkra öröm, hogy ebben segíthetünk. Örömről telik a csecsemőben is, aki szépen fejlődik, s így az örökbefogadó szülő egy normálisan fejlődő gyereket kaphat.
- Hogyan alakult ki az, hogy csak csecsemők kerülnek hozzátok?
- Nagyobb gyereket szerettünk volna nevelni, amikor a nevelőszülőségre gondoltunk. Mivel kisfiunk van, kislányt szerettünk volna. Amikor elmentünk a pszichológiai meghallgatásra, akkor említettek egy újonnan induló programot, aminek keretében csak piciket helyeznének el. Úgy gondolták, nem fog gondot okozni nekünk a pici gyerek, mert a sajátunk is csak másfél éves. Megbeszélték velünk, vegyünk részt ebben a programban. Először egy kéthónapos babát helyeztek el nálunk. Utána egy hároméves gyerek került hozzánk. Az ő esetét átélve döntöttünk úgy, hogy csak kicsiket vállalunk. Mi még nem vagyunk arra felkészülve, hogy nagyobb és problémás gyerekkel foglalkozzunk.
- Meddig szeretnétek ezt a munkát végezni?
- Ezt még nem tudjuk, rejtély. Főleg az én napjaim vannak leterhelve. Most úgy érzem, hogy még bírom ezt körülbelül tíz évig. Most még a lelkiismeretem is azt mondja, segítsek.
- Hányadik csecsemő, aki jelenleg nálatok van?
- A tizenharmadik. Az elsőt 1997 májusában kaptuk.
- Mennyi ideig van nálatok egy-egy csecsemő?

– Ez változó. Egy hét volt a legrövidebb, a leghosszabb idő pedig egy év volt. Addig van nálunk egy-egy gyerek, amíg örökbe nem adják. Így a két hónap alatt, amíg a jogi rész intéződik, biztosan nálunk van. Utána pedig még attól is függ, milyen gyorsan tudnak örökbefogadó szülőt találni az adott gyerekeknek.

– Hogyan viszonyulsz a Nálad elhelyezett babákhoz?

– Mindenki azt kérdezi tőlem, hogyan tudom odaadni az örökbefogadó szülőnek. Sokan a sajátjukként szeretik őket. Én is szeretem ezeket a gyerekeket. Nem lehet őket nem szeretni. Ugyanúgy puszilgatom, mindent ugyanúgy megkapnak, de valahol tudom, ők nem az enyémeik. Mi ezt tudatosan alakítottuk ki. Ennek ellenére nagyon meg lehet őket szeretni, de tudom, milyen az az érzés, hogy a sajátom a gyerek, és van egy határ, amit nem lépünk át. Ha nem így tennénk, mindet meg tudtuk volna tartani, mert annyira értelmesek, szépek.

– Ti az örökbefogadó szülőkkel is találkoztok?

– Igen. A bemutatás alkalmával látom őket először, és ha ők igent mondanak, akkor elkezdődik egy folyamat, ami körülbelül egy hétig tart. Ezalatt a hét alatt mindennap találkozom a szülőkkel. Valaki reggeltől estig nálunk van, egy másik csak délelőtt vagy este, tehát ez változó. Attól függ, kinek milyen az időbeosztása. Amikor ez a folyamat elkezdődik, mindig én igazodom a szülőkhöz. Nagyon nehéz ez, mert amikor egész nap, vagy félnapokat ott van mellettem, felborul a „menetrend”. De ezt a két év alatt már megszoktam.

– Neked természetes, megszoktad. De a saját gyereked hogyan reagál erre?

– Ezt sokan megkérdezték már. Ő már fel se veszi. Ha jön egy baba, akkor örül, megismeri, nem is foglalkozik vele, hogy ott van. Ha sír, akkor szól nekem, hogy „anya, cumi”. Alapjában véve nem törődik velük. Azt viszont fontosnak tartom, hogy ott legyen akkor, amikor elviszi a szülő.

Lehet, hogy hibásak vagyunk, de mi azt szoktuk mondani, amikor jön egy gyerek, hogy az anyukája most dolgozik, nem ér rá vele foglalkozni, és addig nálunk fog lakni. Amikor jön érte az örökbefogadó szülő, akkor pedig fontos, hogy lássa, most már ráér az anyukája, apukája, hát hazaviszi. Ezt addig mondjuk neki, amíg meg nem érti, hogy mi is a valóság.

– Ezt a szupervízorokkal is megbeszéltétek?

– Beszélgettünk vele erről. Végül is, nem tudjuk, hogy ez jó dolog-e, de egyelőre fel se veszi.

– Nem is játszik velük?

– Szereti őket. Mindegyikkel játszik, sőt ha megkérdezik, akkor azt mondja, hogy ezek az ő testvérei. Amúgy annyira nem foglalkozik velük. Ha elmegy egy gyerek, nem is kérdez utána.

– A barátkozás biztosításán túl még mivel segítitek az örökbefogadni szándékozó szülőket?

– Az ő igényeikhez képest mindenben. Az első két nap általában úgy zajlik, hogy én megmutatom, hogy mit szokott meg a gyerek. Utána átadom a helyemet. Otthon vagyok, de nem segítek a tevékenységükben, legyenek önállóak. Átadom a házat, az udvart, bárhová jöhetnek-mehetnek, azt csinálnak, amit akarnak. Ha valamit nem tudnak, akkor szólnak, s természetesen akkor segíték. Erre azért van szükség, hogy a gyerek „átálljon”.

– Mekkora a lakásotok?

– Háromszobás, a lakótér összesen 80 m².

– Úgy is tudtok messziről érkező örökbe fogadni szándékozó szülőket fogadni, hogy nálatok megszálljanak?

– Igen, de erre még nem volt példa.

– A leválás nem jelent a gyerek számára megrázkódtatást?

– Nekik nem, én viszont megsíratom őket. Két napig üres a helye, hiányzik, aztán megszokom, és megy az élet tovább.

– Tartasz kapcsolatot az örökbefogadás után a szülőkkel? Szoktál a gyerekek után érdeklődni?

– Tartjuk a kapcsolatot telefonon. Ha elkerül egy gyerek, akkor sűrűbben. Volt már olyan eset is, hogy még az utolsó oltást is bejelentették. Ez jólesik: a munkám elismerésének tartom. Ugyanakkor

„aggódom” a tőlem elkerült gyerekekért. Később ritkulnak a jelentkezések. Néha előfordul, hogy én telefonálok. Hívtak már és most is hívnak. Szeretnék, hogyha elmennénk látogatóba, de úgy érzem, most még korai. Úgy érzem, majd később, ha a gyerek már 2–3 éves lesz, akkor már nekem is öröm lesz látni azt a gyereket, akit én indítottam útjára. Mindezt ugyan sokan nem tartják helyesnek, de én úgy gondolom, hogyha hívnak, már csak azért is el kell menni, hogy az a szülő is lássa, örülök neki, hogy mennyire törődik a gyerekével. Részemről természetesen ez csak érdeklődés, nem szeretném őket zavarni.

- Te rögtön a kórházból hozod a gyerekeket. Ki értesít Téged?
- A TGYSZ. A TGYSZ-t pedig a kórház szociális munkása és a pszichológus értesíti. Szólnak, hogy van egy baba a kórházban, és megadják az időpontot. A határozatot vagy kiküldik, vagy a TGYSZ-ben adják át. Én a határozattal megyek a gyerekekért. Olyan gyerekekért megyek, akiről már a kórházban lemondott az édesanyja.
- Volt olyan eset, amikor egyszerre több baba is volt Nálatok?
- Igen, egyszerre három. Ennél többet nem lehet. Elég megterhelő a három egyszerre. Ha kevesebb van, akkor már szinte unatkozom.
- Hogyan tudtok tervezni a saját életetekben?
- Nem nagyon tudunk tervezni.
- Ehhez hogyan viszonyul a családot?
- A családból mindenki segít: a szülők, a testvérek. Hogyha például egynapos programot szervezünk, ők vigyáznak rájuk.
- Ha hosszabb időre szeretnétek elmenni, azt hogyan tudnátok megoldani?
- Csak úgy, hogyha azt mondjuk, most nem fogadunk gyereket. Most volt egy hónap „szabadidőnk”, el is mentünk kirándulni. Kihasználtuk az alkalmat, mert nem biztos, hogy ebben az évben lesz még rá alkalom.
- Rajtatok kívül vannak-e még a megyében olyan nevelőszülők, akik csak csecsemőkre „specializálódtak”?
- Van egy Püspökladányban, de oda olyan gyerekek kerültek, akikről a szüleik nem mondtak le.
- Volt-e már olyan eseted, amikor problémád adódott a vérszerinti anyával vagy a családdal?
- A vérszerinti szülőkkel nem találkozom. Csak a gyámhatósági határozatot kapom meg, amiben esetleg megemlítik miért nem kellett a kicsi.
- Nem egy nagyvárosban éltek. A település, a közösség hogyan reagált a munkátokra?
- A gyerekorvostól kezdve mindenki elismeréssel fordul felénk. Az a tény pedig, hogy segítetek, többeket arra készítetted, hogy ők is szeretnék ezt a munkát csinálni. Nekik üzenem: jelentkezzenek, s majd a képzésen megtudják, nem egyszerű munka ez. Sokan csak az ellátmányi részét látják, de nem azt kell nézni! A benne levő munkát kell nézni és a felelősséget, mert nagyobb felelősséggel kell nevelnem az idehelyezett gyerekeket, mint a sajátomat. Mindennek ellenére csodálatos munka ez